

A Szerzői Jogi Szakértő Testület szakvéleményei

A szakvélemény címe: **Sítérkép szerzői jogi védelme**

Ügyszám: **SZJSZT – 01/14.**

A szakvélemény szövege

A Törvényszék által feltett kérdések:

1. A szakértő hasonlítsa össze a felperes kereseti kérelméhez F/4, illetve F/5 mellékletként csatolt – igazoltan felperes által készített – térképészeti alkotást az alperes által 20/T/2 számú mellékletként a peranyaghoz csatolt – általa eredeti műnek tekintett – térképészeti alkotást és állapítsa meg, hogy a felperesi térkép olyan önálló műnek minősül-e, amelyet egyéni, eredeti jellege alapján az eredeti műtől függetlenül önálló szerzői jogi védelem illeti meg (tehát származékos vagy új, önálló műnek minősül a perbeli térkép)!

A szakértől vizsgálata során vegye figyelembe, hogy a felperes által készített térkép

- többlet tartalmat (piktogramok) kapott, az bővített, aktualizált,
- a felperes által felmért új sípályát is tartalmazza,
- a régi (elavult) információk törlésre kerültek,
- valamint az új felvonó pályavonalának felperes általi felmérésre és a térképen történő „megrajzolás” is megtörtént.

2. Egy térképen további információk, új sípálya, libegő, felvonó, szállodai piktogramok, stb. megjelenítése, törlése új művet eredményez-e, kiváltképp, ha azok mennyisége többszöröse az eredetinek (tekintettel arra is, hogy az új sípálya alapterülete már önmagában többszöröse a régi pályarendszer alapterületének)?

Az eljáró tanács szakvéleménye

A Szerzői Jogi Szakértő Testület szervezetéről és működéséről szóló 156/1999. (XI. 3.) Korm. rendelet 8. § (1) bekezdése szerint „a Szakértő Testület nevében az eljáró tanács a feltett kérdések és a benyújtott iratok alapján alakítja ki a szakértői véleményt, a tények megállapítására nem végez külön bizonyítást [...]”. Az eljáró tanács szakvéleménye meghozatalakor ezért kizárólag a megkeresésben megjelölt és rendelkezésre álló dokumentumok alapján hozta meg szakvéleményét.

Az eljáró tanács az érdemi válaszok megadásán túl (ld. jelen szakvélemény 2.2., 2.3. és 3.2. pontjában adott válaszokat) olyan szempontrendszer nyújtására törekedett, amely iránymutatásul szolgálhat a térképészeti alkotások egyéni, eredeti jellegének megvizsgálásánál.

A szakvélemény megírásánál elsősorban a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény (a továbbiakban: "Szjt." vagy „törvény”), a Szerzői Jogi Szakértői Testület szakvéleményei, a

CompLex Jogtár on-line elérhető szerzői jogi törvény magyarázata (szerkesztette: Gyertyánfy Péter; a továbbiakban Kommentár] és külföldi szakirodalom szolgált alapul.

Az eljáró tanács a vizsgálat során az alábbi fontosabb szempontokat tartotta szem előtt:

- Jogszabályi háttér [ld. 1.1. pontot]
- Térképészeti alkotások szerzői jogi besorolása [ld. 1.3. pontot]
- Alkotás terének vizsgálata különös tekintettel a térképészeti alkotásokra [ld. 1.4. pontot]
- A térképészeti alkotásokhoz kapcsolódó mérési és egyéb adatok szerzői jogi szemszögből történő vizsgálata [ld. 1.5. pontot]
- Szerzői jogi művek párhuzamos védelme [ld. 2.1. pontot]
- Átdolgozás kérdése a térképészeti alkotásoknál [ld. 3.1. pontot]

1. Szerzői jogi védelem fennállása

1.1. Jogszabályi háttér

Az irodalmi és a művészeti művek védelméről szóló Berni Egyezmény 2. cikk (1) bekezdése szerint: „Az *irodalmi és művészeti művek* kifejezés felöleli az irodalom, a tudomány és a művészet minden alkotását, tekintet nélkül a mű létrehozatalának módjára vagy alakjára, tehát” műnek tekinthető térkép is.

Az Sztj. 1. § (2) bekezdés j.) pontja értelmében: „Szerzői jogi védelem alá tartozik - függetlenül attól, hogy e törvény megnevezi-e - az irodalom, a tudomány és a művészet minden alkotása” beleértve a térképművet és más térképészeti alkotást is. A szerzői jogi védelem legfontosabb feltételét az egyéni, eredeti jelleg megnyilvánulása jelenti.¹ Ennek előfeltétele, hogy az adott műtípushoz kapcsolódó „szellemi mozgásterben való választás”² eredményeként jöjjön létre. Ebből következik, hogy „a feladatból adódó, nyilvánvaló vagy közhelyszerű megoldás nem elegendő; szükséges egy minimális színvonal (a minimális szint műtípusonként eltérő lehet).”³ Összefoglalóan az „egyéni, eredeti jelleg megállapíthatóságának minimálisan az a feltétele, hogy a mű ne legyen más mű szolgai másolása.”⁴

1.2. Térképészeti alkotás

Bár a törvény **nem definiálja sem a térképmű, sem a térképészeti alkotás fogalmát** (a továbbiakban: „térképészeti alkotás”), az SZJSZT eljáró tanácsa az SZJSZT-35/07. számú szakvéleményében a következő értelmezést adta meg a térkép fogalmára: „A térkép hagyományos értelemben a Föld felszínének meghatározott matematikai szabályok, vagy mértani törvények szerint síkba vetített, méretarányosan kisebbitett, általánosított, és sajátos grafikai jelrendszerrel bemutatott ábrázolása.”⁵ Mindemellett beszélhetünk térképszerű

¹ Sztj. 1. § (3), Az Európai Unió szerzői jogi irányelveiből következik, hogy a szerzői jogi védelem egyetlen feltétele, hogy a mű a szerző saját szellemi alkotása [A számítógépi programok jogi védelméről szóló Európai Parlament és Tanács 2009/24/EK irányelve (2009. április 23.) 1. Cikk (3) bekezdés].

² A Kommentár 1. §-hoz fűzött magyarázata.

³ A Kommentár 1. §-hoz fűzött magyarázata.

⁴ A Kommentár 1. §-hoz fűzött magyarázata.

⁵ SzJSzT-35/2007.

ábrázolásról is, amelyek „a térbeli sajátosságokat nem térképi formában jelölő grafikus ábrázolásmódok. Idetartoznak a panorámatérképek, madártávlati és műholdképek, térhatású térképek, metszetek, tömbszelvények, perspektívák.”⁶

Általános értelemben a **térképészeti alkotásnak számos alfaját** különböztethetjük meg, így: általános földrajzi térképet, földmérési alaptérképet, topográfiai térképet, turistatérképet, várostérképet, autótérképet, sítérképet.⁷ Egymástól való megkülönböztetésük elsősorban rendeltetésükből fakad, ami azt jelenti, hogy eltérő funkcióval bír például egy földmérési térkép vagy egy sítérkép. Utóbbi a síútra befizető vendégek számára teszi lehetővé a különböző sítérek – különös tekintettel a sípályarendszerek hosszúságára, nehézségi fokaira, a kínált lift-, étkezés- szálláshelyszolgáltatásokra – előzetes felmérését, megismerését.

1.3. A térképészeti alkotás, mint hibrid szerzői mű

A térképészeti alkotás szerzői jogi szempontból sajátos **hibrid műnek** tekinthető, azzal, hogy jellege művészi és irodalmi művek jellemvonásait egyaránt ötvözi. **Művészi vonásai** a vonalvezetésben, a forma-, és színvilágban, szimbólumok, piktogramok sajátos ábrázolásában, **irodalmi művekre jellemző sajátosságai** pedig az adott tájegységben végzett mérési és egyéb adatok összegyűjtésében, szelektálásában, elrendezésében, aktualizálásában mutatkozik meg.⁸ Ez utóbbi adathalmaz képezi a térképészeti alkotás vázát, alapját és egyben művészi vonások megjelenésének korlátját is egyben.⁹ Erre mutat rá az SZJSZT 14/2010. számú szakvéleménye is: „A térképészeti alkotás létrehozatala során a tudományos kutatás és alkotás (ld.: vetületválasztás, domborzatrajz, síkrajz, névrajz, jelkulcs, színekulcs, gyámrajz) szorosan összefügg a grafikai tervezéssel és kivitelezéssel (ld. színek és formák megválasztása és alkalmazása).”¹⁰

A fentiek alapján a másolás elleni védelem kiterjed tehát a térképek vizualizációja mögött meghúzódó jelentős időbeli, pénzügyi ráfordításból nyert adatok megszerzésére, szelektálására, és azok egyéni, eredeti művészi, grafikai feldolgozásának módjára, ábrázolására, megjelenítésére is.

Fontos megjegyezni, hogy egy térképészeti alkotásnál a **művészi és irodalmi jelleg egymáshoz való viszonya**, súlya eltérően jelenhet meg attól függően, hogy milyen típusú térkép szerzői jogi vizsgálatáról van szó. Másfajta jellegű és mennyiségű adatok szükségesek ugyanis egy általános földrajzi térkép vagy sípályákról készült térkép esetében. Ez utóbbinál az adatok, arányok, mértékek sokkal inkább hozzátétőlegesen jelennek meg, ellentétben egy földrajzi térképpel. Éppen ezért a **különböző térképészeti alkotások elkészítésénél a ráfordítás mind az adatok gyűjtésében, mind pedig a grafikai munkában eltérően alakul.**

Szakmai szempontból a sítérkép tematikus térkép. Két lényeges részre bontható: a földrajzi helyzetet leíró (esetünkben térképszerű) háttértérkép-ábrázolásra és a tematikus (szak-) tartalomra.

⁶ <http://hu.wikipedia.org/wiki/T%C3%A9rk%C3%A9p>, Lehívás időpontja: 2014. 04. 20.

⁷ <http://hu.wikipedia.org/wiki/T%C3%A9rk%C3%A9p>, Lehívás időpontja: 2014. 04. 20.

⁸ Burton Ong, Copyright and Cartography: Mapping and Boundaries of Infringement Liability, in E.I.P.R. (2009), 17.o.

⁹ Ong i.m. 19.o.

¹⁰ http://www.szjnh.gov.hu/testuletek/szjszt/SZJSZT_szakvelemenyek/2010/PDF/szjszt_szakv_2010_14.pdf

Nem mellékes kérdés, hogy a **sítérkép** megalkotásának alapjául sok esetben az adott síterepről készült **fénykép vagy egy korábbi sítérkép** szolgál, amelyet egy grafikus megfelelő szoftver segítségével alakít át. (Bár jelen szakvéleménynek nem tárgya a fényképek szerzői jogi megítélése röviden azonban megemlíthető, hogy a fénykép ugyancsak állhat szerzői jogi védelem alatt, amennyiben annak egyéni, eredeti jellege megállapítható. Ez utóbbi esetben a fényképész – illetve térkép esetén a térképészeti alkotás szerzői jogosultja – engedélyének kikérése szükséges, amennyiben annak átdolgozására – így például grafikai ábrázolására, átrajzolására – kerül sor.)

Egy sítérkép elkészítésénél további forrásanyagul szolgálnak olyan adatok, mint például a hegy magassága, a sípályák hossza, nehézségi fokozatai, a liftek típusai, a vendéglátó ipari objektumok (pl. szállások, éttermek, aprés-sky bárók), illetve síiskolák információi. Ez utóbbi adatok köre relatíve korlátozott attól függően, hogy milyen nagyságú sítérkép felmérése történik. Éppen ezért a sítérkép esetében hangsúlyosabb a vizualizáció, mint az alapul szolgáló adatok körének szerzői jogi vizsgálata.

1.4. Az alkotás terének vizsgálata a térképészeti alkotásoknál

Mindezek fényében az **alkotás terére** érdemes röviden kitérni. Általános értelemben az **alkotás korlátját** a topográfiai adottságok – így például a hegyek, völgyek, folyók paraméterei –, illetve a térképészeti szakma által alkalmazott jelrendszer jelentik, amelyek behatárolják a térképészeti mű arculatának megjelenítését. [Sítérkép alkotásánál ilyen korlátozó tényezők körébe tartoznak továbbá a különböző szolgáltatásokra vonatkozó információk, a pálya nehézségi fokozatait jelölő színek.] Kiemelhető ugyanakkor, hogy a térképszerű ábrázolásnál, éppen azok grafikai sokszínűsége, a vizualizációs lehetőségei miatt már jóval kevesebb korlátozó tényezőről beszélhetünk a szigorúan vett térképészeti alkotásokhoz képest.

A térképészeti művek grafikai megtervezésénél rendelkezésre álló **alkotási tér** tehát **jóval szűkebb**, mint például a szépirodalmi vagy képzőművészeti alkotások esetében. Éppen ezért az egyéni, eredeti jelleg fennállásának alapjául szolgáló **zsinórmérték is alacsonyabb szinten húzható meg**, mint azoknál a műveknél, ahol az alkotás tere jóval tágabb. Ebből következik, hogy bizonyos műtípusoknál – így a térképészeti alkotásoknál is – egy alacsonyabb szintű egyéni, eredeti jelleg megnyilvánulás is elegendő a szerzői minőség megnyilvánulására.¹¹

A térképészeti művek alkotásánál a fentiekben jelzett adatok nem pusztán letükrözése történik, hanem ezen adatokon alapuló egyéni, eredeti grafikai megoldások megjelenítése, ami a leképezett tájegység megismerését, az ott történő eligazodást szolgálja. E korlátok ellenére tehát a térképészeti alkotásnál is meg kell nyilvánulnia az egyéni, eredeti jelleg fennállásának ahhoz, hogy szerzői mű kategóriába tartozhasson. A térképészeti alkotásnál a **tartalom vizualizációjának egyéni, eredeti jellegét** a színvilág, a jelkulcsok, a formák, a tipográfiai megoldások, a méretarány, a kivágat, a kitérés, a piktogramok és szimbólumok kiválasztása és kombinálása alapozza meg.¹²

¹¹ Vö.: Schricker/Loewenheim, Urheberrecht, Kommentar, 4. Auflage, Verlag C.H. Beck, 2010, 2. § Rn. 30.

¹² Vö.: Schricker/Loewenheim, Urheberrecht, Kommentar, 4. Auflage, Verlag C.H. Beck, 2010, 2. § Rn. 211., továbbá:

http://www.sztnh.gov.hu/testuletek/szjszt/SZJSZT_szakvelemenek/2010/PDF/szjszt_szakv_2010_14.pdf.

1.5. Térképészeti alkotások alapjául szolgáló adatok védelme

Fontos megjegyezni, hogy a térképészeti alkotások alapjául szolgáló **egyed adatok önmagukban nem képezik szerzői jogi védelem tárgyát**. A törvény kizárja ugyanis a szerzői jogi védelemből a műbe foglalt tényeket, ötletet, elvet, elgondolást, eljárást, működési módszert, illetve matematikai műveletet [Sztj. 1. § (5)-(6) bek.]. E körben beleértendők a tudományos művek alapjául szolgáló megállapítások, eredmények, mérési adatok is. „A térképmű alapját képező valóság [...] olyan tényhelyzet, ami nyilvánvalóan nem részesülhet szerzői jogi oltalomban. Az Sztj. 1. § (5) bekezdésének helyes értelmezése szerint ugyanis a tények semmilyen körülmények között nem részesülnek szerzői jogi oltalomban (nemcsak amikor sajtótermékek közleményeinek alapjául szolgálnak).”¹³

Ez azonban nem jelenti azt, hogy mindezekből képzett adathalmaz – az összegyűjtésbe, elrendezésbe, a folyamatos aktualizálásába fektetett erőforrás, befektetés, adott esetben egyéni, eredeti összeválogatása alapján – ne élvezhetne védelmet. Az adatbázis,¹⁴ sui generis adatbázis¹⁵ és a gyűjteményes mű¹⁶ oltalmi típusok egyaránt illethetik azt a személyt, aki jelentős ráfordítással mérési és egyéb adatokból álló adathalmazt hozott létre.

2. Sítérképek összehasonlítása

2.1. Szerzői jogi művek párhuzamos védelme

Mindenekelőtt ki kell emelni, hogy a szerzői jogi védelemhez – ellentétben az iparjogvédelemnél megkövetelt objektív újdonsággal – kizárólag szubjektív újdonság szükséges [Sztj. 1. § (3) bek.].¹⁷ Ebből következik, hogy a szerzői jogi védelem nem zárja ki a később keletkezett és kifejezésében hasonló, illetve azonos alkotásokat.¹⁸ Kijelenthető, hogy „a szerzői jogban az azonos tárgyú, hasonló felépítésű „párhuzamos fejlesztések” (párhuzamosan alkotott önálló művek) egyidejű konkuráló védelmet élvezhetnek”.¹⁹ Ezt támasztja alá az SZJSZT 2011/24. számú szakvélemény is, miszerint: „Önmagában azonos téma feldolgozása természetesen nem eredményez szerzői jogsértést [...]”.²⁰ A szerzői joghoz kapcsolódó monopólium joga ez esetben tehát nem jelent védelmet minden esetben, csak olyan művekkel szemben, amelyek egy már létező, egyéni, eredeti jellegű mű (részbeni) másolása útján jönnek létre.

Párhuzamos művek a térkép alkotások területén is létrejöhetnek, hiszen a szükséges mérések bárki által elvégezhetők, illetve az ilyen adatok többfajta módon is ábrázolhatók.

2.2. Felperes térképészeti alkotása

A korábban kifejtett szempontrendszer alapján megállapítható, hogy mind a **felperes jogelődjénél dolgozó munkavállaló által készített térképészeti alkotás** [ld. F/4. sz. bizonyítékot], mind pedig az alperes által becsatolt térkép [ld. 20/T/2. sz. bizonyítékot] inkább

¹³ http://www.sztnh.gov.hu/testuletek/szjszt/SZJSZT_szakvelemenyek/2010/PDF/szjszt_szakv_2010_14.pdf

¹⁴ Sztj. 60/A. § (1) bek.

¹⁵ Sztj. 84/A. § (5) bek.

¹⁶ Sztj. 7. §.

¹⁷ Vö. A Kommentár 1. §-hoz fűzött magyarázata.

¹⁸ Vö. A Kommentár 1. §-hoz fűzött magyarázata.

¹⁹ A Kommentár 1. §-hoz fűzött magyarázata.

²⁰ http://www.sztnh.gov.hu/testuletek/szjszt/SZJSZT_szakvelemenyek/2011/PDF/szjszt_szakv_2011_24.pdf

tekinthető egyfajta **térképszerű ábrázolásnak**, mint hagyományos értelemben vett térképnek [Ld. 1.2. pontot]. A térképszerű ábrázolás is állhat szerzői jogi védelem alatt, e megállapítás szerzői jogi védelem fennállására nincs kihatással.

Ez esetben az egyéni, eredeti jellegének vizsgálata ezért elsősorban a **tartalom vizualizációja körében vizsgálandó, tehát** szín- és formavilág, jelkulcsok, piktogramok és szimbólumok kiválasztása, valamint kombinálása vonatkozásában²¹ és kevésbé az alapul szolgáló, viszonylag szűkös adathalmaz tekintetében. Mindez nem jelenti ez utóbbi feltétlen kizárását a védelemből, csupán kevésbé hangsúlyos mivoltát. Itt utalhatunk a piktogramokkal jelölt objektumok (pl. szálláshely, tévétorony, éttermek), a sípályák, felvonók mögöttes adataira. Fontos megjegyezni, hogy az adatok összegyűjtésén kívül, ezen információk folyamatos aktualizálása és leképezése szinten ráfordítást igényel.

Jelen esetben a 14. számú bizonyítékként csatolt jegyzőkönyv értelmében a szerző, a felperes alkalmazottja külföldre utazott a szükséges felmérések elvégzése céljából, ami időbeli, pénzbeli és szakértelembeli ráfordítást jelent.

Fontos ugyanakkor megjegyezni, hogy bármilyen nagy ráfordítás árán kerül sor új, kiegészítő adatok beszerzésére, ezeknek a már korábban meglévő térképre szerkesztése önmagában nem hoz létre új szerzői művet, azaz, ha egyéni, eredeti jelleg vizualizációs megjelenéséről nincs szó, ez esetben kizárólag térképhelyesbítésről beszélhetünk.

A felperes és az alperes sítérképének összehasonlítása alapján megállapítható, hogy a felperes térképe az alperes térképéhez képest egy további pályát tartalmaz, továbbá az elavult adatok, így a szállásra, éttermekre vonatkozó piktogramok törlésre kerültek. Mindemellett erős azonosság állapítható meg az erdő sajátos kidolgozottsága, formátuma, színe, a pályák rajzolata, világoskék és fehérbe áthajló színvilága, az egyes piktogramok elhelyezése tekintetében. Térképészeti szempontból tehát nem áll fent döntő különbség az összehasonlítandó térképek között, illetve a felperes műve esetében csupán a 20/T/2. számú térkép helyesbítéséről van szó. Ezt megerősíti a térkép kivágata (azaz az ábrázolt terület azonossága) is.

2.3. Felperes és alperes műveinek összevetése

A B. társaság (ld. F/5. számú bizonyítékot) által elvégzett vizsgálatból következik, hogy a felperes és az alperes sítérképe szinte teljes mértékben megegyezik egymással. Ugyanakkor kiemelhető, hogy az F/4, illetve /F/5 mellékletként csatolt térképészeti alkotás meghatározóan hasonló az alperes által csatolt 20/T/2. számú térképpel, azaz a felperes térképe az alperes által csatolt 20/T/2. számú térképnek csupán egy helyesbített változata. Mindhárom térkép tehát vizualizációs kialakításában erősen hasonló.

Bár párhuzamos művek fennállását az Szjt. nem tiltja, azonban itt kézenfekvőnek tűnik, hogy ilyen mértékű azonosság véletlenszerű fennállása valószínűtlen, mégpedig éppen azért, mert a térképészeti alkotásoknál a művészi kifejeződés szempontjából – az adott korlátok ellenére – adva van az alkotás tere. Így valószínűtlennek tűnik, hogy grafikusok egy adott sípályát ilyen szintű azonos forma-, színvilággal, piktogramokkal (beleértve azok elhelyezését is a

²¹ Vö.: Schricker/Loewenheim: Urheberrecht, Kommentar, 4. Auflage, Verlag C.H. Beck, 2010, 2. § Rn. 211., továbbá:
http://www.sztnh.gov.hu/testuletek/szjszt/SZJSZT_szakvelemenek/2010/PDF/szjszt_szakv_2010_14.pdf.

térképen) egymástól függetlenül alkossanak meg. A fentieket még inkább megerősítheti a kiadványok első megjelenési időpontjának összevetése is.

A szerzői jogi védelem célja éppen a jogellenes másolás elleni védelem, miszerint a **másoló személynek nem állhat jogában a szerző szakértelméből és ráfordításából eredő előnyök saját célra történő kiaknázása, kihasználása.**²²

Visszatérve a térképészeti alkotás hibrid mivoltára [ld. 1.2. pontját] a szerzői jogi védelem kiterjed egyrészt a térképészeti alkotás vizualizációjára (művészeti jellege), másrészt az annak alapjául szolgáló adathalmazra (irodalmi mű sajátos jellemzői). Ebből következik, hogy szerzői jogsértés mind az engedély nélküli vizualizáció, mind az annak alapjául szolgáló adatok átvétele, másolása esetében megállapítható.²³ Mindkét esetben a jogsértés megállapításának feltétele a (részbeni) másolás bizonyítása.

3. Térkép átdolgozása

3.1. Az átdolgozásról általában

Az Szt. 16. § (1) bekezdése értelmében „*a szerzői jogi védelem alapján a szerzőnek kizárólagos joga van a mű egészének vagy valamely azonosítható részének anyagi formában és nem anyagi formában történő bármilyen felhasználására – így átdolgozására*²⁴ – és minden egyes felhasználás engedélyezésére. E törvény eltérő rendelkezése hiányában a felhasználásra engedély felhasználási szerződéssel szerezhető.”

Átdolgozás esetében nem új műről, hanem származékos műről beszélhetünk, amely magában foglalja az eredeti mű és az átdolgozó személy egyéni, eredeti vonásait. Ez a gyakorlatban azt jelenti, hogy az átdolgozás esetében a mű olyan mértékű módosításáról, megváltoztatásáról van szó, hogy az új „*vonások önmagukban is olyannyira lényegiek, hogy megfelelnek az egyéni és eredeti mű követelményének (alkotó jellegűek).*”²⁵ „*Amennyiben a származékos mű az eredetivel csupán távoli kapcsolatban van, pl. hasonló témát dolgoz fel, nem átdolgozásról, hanem új, eredeti műről van szó. Ennek megállapítása a bírói döntések feladata.*”²⁶

Nem mellékes kérdés annak tisztázása, hogy az átdolgozás eredményeként létrehozott alkotás létrehozásának jogszerűsége kihatással lehet-e a származékos mű szerzői mű jellegére. Az Szt. nem határoz meg olyan feltételt, miszerint csak olyan származékos mű tekinthető szerzői műnek, amely jogszerű átdolgozás útján jött létre. Ebből következik, hogy a jogszerűtlen módon létrejött származékos mű is szerzői műnek minősül. Természetesen, ez nem jelenti azt, hogy az eredeti mű szerzője ne léphetne fel a jogellenesen eljáró átdolgozó személlyel szemben. Ebből következik, hogy az engedély nélkül átdolgozott mű is szerzői mű, ha annak származékos egyéni, eredeti jellege fennáll.

A térképek átdolgozása esetében a következő állapítható meg. A digitális állományok forgalmazása általában egyértelművé tette, hogy az alkalmazott jelkulcs, a térképdizájn meghatározó szereppel bír a térképi tartalomhoz viszonyítva a térkép egyedi jellege megítélésének szempontjából! Ugyanazon állomány (vonal-, felület-, térképjel- és névrajz

²² Ong i. m. p. 22.

²³ Ong i. m. p. 23-24.

²⁴ Szt. 17. §-ának f.) pontja.

²⁵ Vö. A Kommentár 29. §-hoz fűzött magyarázata.

²⁶ Vö. A Kommentár 29. §-hoz fűzött magyarázata.

vagy megírásrendszer) grafikailag teljesen tehát eltérő képet mutathat az eltérő vonalvastagságok, eltérő színek, eltérő piktogramok és eltérő betűtípusok, betűnagyságok alkalmazásakor.

3.2. Felperes által 2. pontban feltett kérdésre adott válasz

A fentiekből következik, hogy a sítérkép előállítás alapjául szolgáló olyan információk, mint például új sípályák, libegő, felvonó, szállodai piktogramok, megjelenítése, illetve elavult információk törlése kihathat az adott alkotás egyéni, eredeti jellegének megállapítására. Ezt a kérdést azonban esetenként kell vizsgálni. Előfordulhat tehát egyrészt, hogy új nyilvános adatok ábrázolása egy már korábban létrehozott térképen – függetlenül attól, hogy azokhoz milyen módon (és mennyi idő-, illetve anyagi ráfordítás árán) jutott az új térképkiadás előkészítője – önmagában nem éri el az átdolgozás szintjét, tehát nem szül származékos alkotást. Ez esetben csupán térképhelyesbítésről vagy korrektúráról beszélhetünk. Korrektúrával önmagában nem születik új alkotás, hiszen a rendszerváltozást követő esetenként igen nagyszámú utcanévváltozás térképi átvezetése is kartográfiai szakmai szempontból csak korrektúranak, térképhelyesbítésnek volt tekinthető, nem pedig új térképészeti alkotásnak.

A korrektúra mértéke ugyanakkor elérhet egy olyan szintet is, ami már átdolgozásnak minősül, ha megvalósul az Szjt. 4. § (2) bekezdésben megfogalmazott feltétel, azaz az átdolgozás révén a származékos mű egyéni, eredeti jelleggel rendelkezik. Mindkét esetben azonban az eredeti engedély kikérése szükséges, ennek hiányában ugyanis ez előbbi esetben térképdizájn-plágiumról beszélhetünk, míg az utóbbinál engedély nélküli átdolgozásról. Ezt a kérdést azonban esetenként kell vizsgálni.

Szakmai szempontból a jelen esetben megállapítható, hogy nem átdolgozott műről, hanem térképhelyesbítésről beszélhetünk, mert a felperes „hozzáadott értéke” nem éri el az átdolgozáshoz szükséges egyéni, eredeti jelleg szintjét. A vizsgálati anyagokból megállapítható, hogy a felperes nem kért felhasználási engedélyt az eredeti mű szerzői jogosultjától. Az új adattartalomra hivatkozás tehát nem teszi semmissé az eredeti mű vonatkozásában a szerzői jogsértést, ami az alapul szolgáló térkép másolásából adódik.

4. Összefoglalás

Ad 1.

A 20/T/2 alatti sítérkép olyan egyéni, eredeti, önálló mű, amely az Szjt. 1. § (3) bekezdése alapján szerzői jogi oltalmat élvez, amivel szemben az F/4 illetve F/5 alatti sítérképek a 20/T/2 sítérkép helyesbített másolatának tekinthetők.

Ad 2.

Ha a korrektúra (új sípálya, libegő, felvonó, szállodai piktogramok stb) mértéke nem csak a szakadatok bővítését eredményezi, hanem a térkép vizualizációjában is jelentős átalakítást nyújt, csak abban az esetben lehet új, származékos mű létrehozásáról beszélni. Ez az adott esetben nem forog fenn.

Budapest, 2014. május 12.

dr. Vida Sándor
a tanács elnöke

dr. Hepp Nóra
a tanács előadó tagja

dr. Márton Mátyás
a tanács szavazó tagja